

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

Ministerstvo financí
České republiky

KONFERENCE

5 LET REFORMY ÚČETNICTVÍ STÁTU - VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Jarmila Schmidtová
Michal Svoboda
Monika Fiedlerová

5 let reformy
účetnictví státu

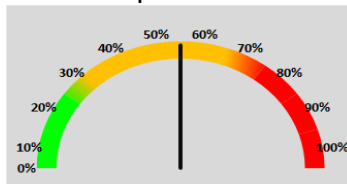

PRAHA, 27. ŘÍJNA 2015

Cíl dotazníkového šetření

✓ Získat reprezentativní odborné názory významných vybraných účetních jednotek – ministerstev na průběh účetní reformy

- Vnímání cílů reformy a jejich naplnění
- Problémy provázející reformu
- Podmínky k realizaci reformy
- Osobní zkušenosti a zpětná vazba

Proč ministerstva?

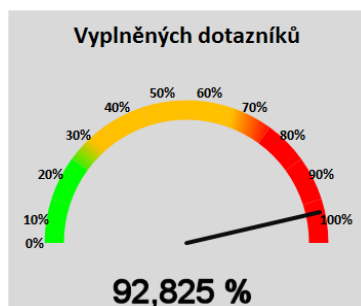
- ✓ Jsou v centru zájmu při provádění reformy
- ✓ Jejich zkušenosti jsou důležité pro další vývoj reformy
- ✓ Jsou předmětem kontrol NKÚ typu finanční audit – možnost jak získat zpětnou vazbu o fungování reformy

| 3 |

Dotazník a respondenti

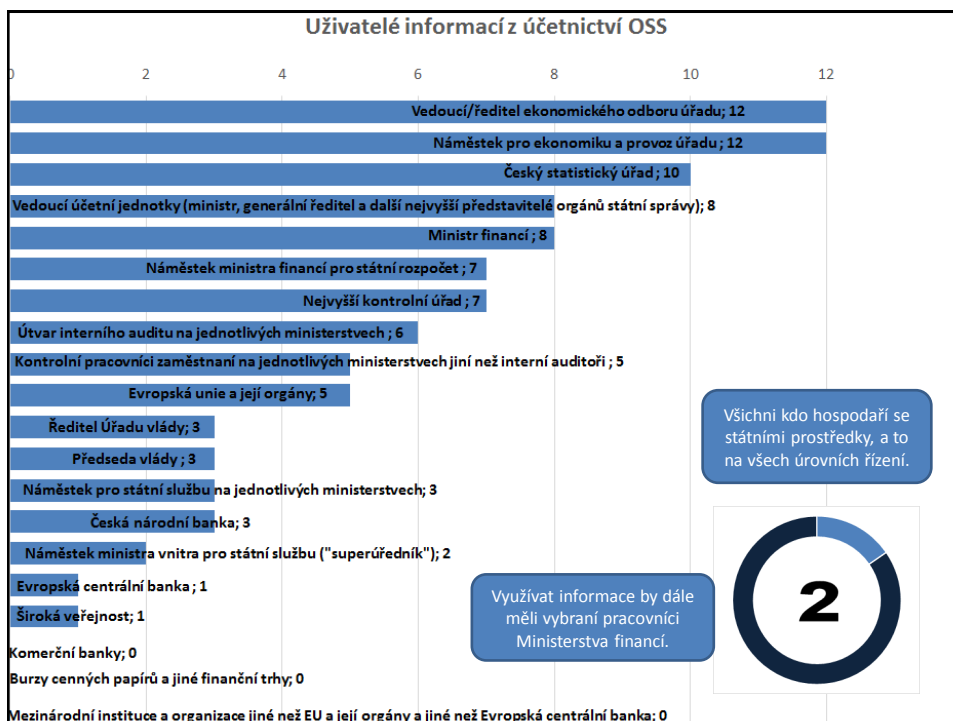
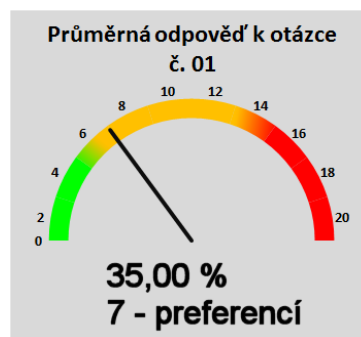
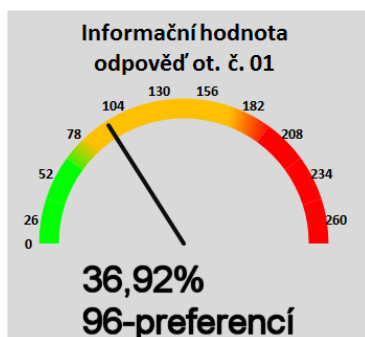
- ✓ Dotazy navrženy v odborné spolupráci s MF
- ✓ Odesláno 14 dotazníků (všechna ministerstva)
- ✓ Vráceno vyplněno 13 dotazníků Děkujeme!!!! 😊
- ✓ Vyhodnocení **anonymní**

| 4 |

Otázka č. 1

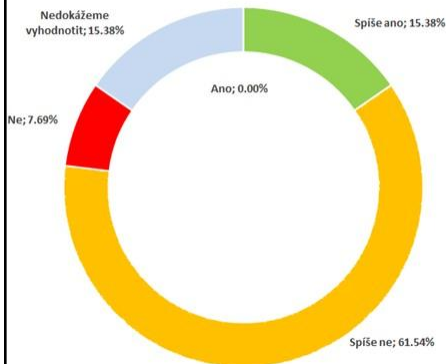
- ✓ Koho z následujících možností považujete za osoby/orgány/instituce, které by měly při své práci a pro své rozhodování využívat informací z účetnictví OSS ?

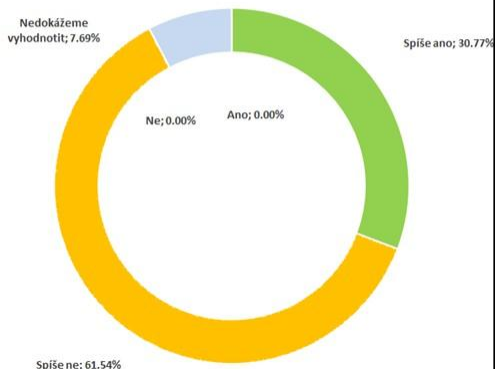
Otázka č. 2

- ✓ Zlepšilo se povědomí středního a vyššího managementu o informacích, které je možné získat z účetnictví Vaší organizace?

Zlepšení povědomí středního a vyššího managementu o informacích, které je možné získat z účetnictví - již dříve než za poslední rok

Zlepšení povědomí středního a vyššího managementu o informacích, které je možné získat z účetnictví - za poslední rok

Otázka č. 2

- ✓ Komentáře

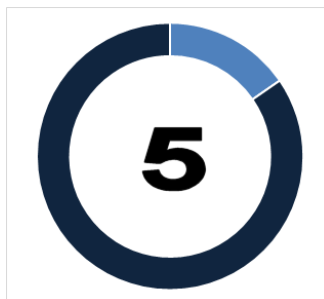
Určitý posun je z důvodu vyhlášky č. 220/2013 Sb., kdy jsou do komise jmenovány osoby z managementu.

Pokud dochází k častým personálním změnám povědomí se ztrácí.

Řídící pracovníky státní správy stále zajímá jen sledování čerpání rozpočtu.

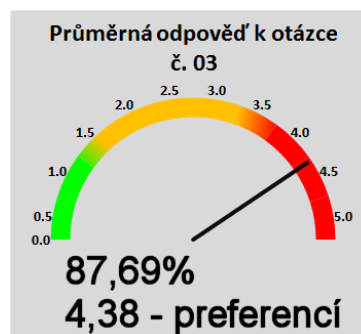
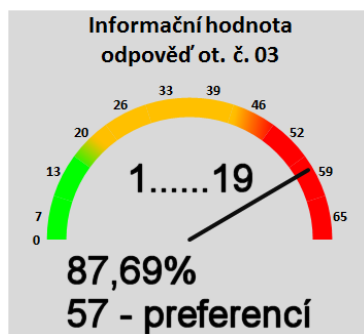
Informace z účetnictví jsou využitelné spíše jen v sekcích, kterých se tato problematika v rámci jejich působnosti týká. Pro ostatní (neekonomické) útvary jsou využitelné spíše údaje o rozpočtu.

V důsledku procesu schvalování účetní závěrky, na kterém se podílí vrcholový management účetní jednotky.

Otázka č. 3

- ✓ Z následujícího přehledu vyberte dle Vašeho názoru maximálně 5 nejdůležitějších přínosů reformy, které měla reforma účetnictví veřejného sektoru přinést.
- ✓ U vybraných přínosů reformy ohodnoťte, zda se jedná o realizovaný přínos reformy

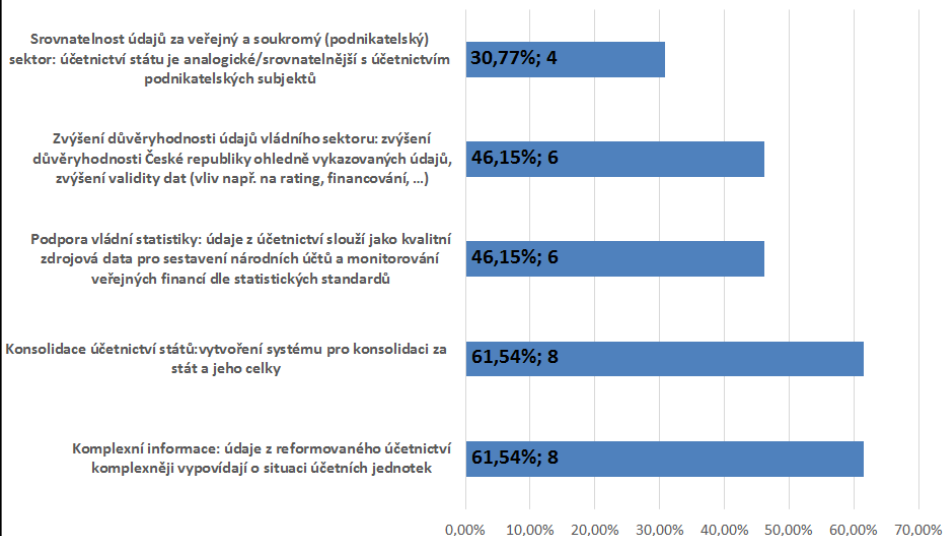
Otázka č. 3

✓ Přehledová tabulka

Odpověď	Počet	Procenta
Komplexní informace: údaje z reformovaného účetnictví komplexněji vypovídají o situaci účetních jednotek	8	61.54%
Konsolidace účetnictví států: vytvoření systému pro konsolidaci za stát a jeho celky	8	61.54%
Podpora vládní statistiky: údaje z účetnictví slouží jako kvalitní zdrojová data pro sestavení národních účtů a monitorování veřejných financí dle statistických standardů	6	46.15%
Zvýšení důvěryhodnosti údajů vládního sektoru: zvýšení důvěryhodnosti České republiky ohledně vykazovaných údajů, zvýšení validity dat (vliv např. na rating, financování, ...)	6	46.15%
Srovnatelnost údajů za veřejný a soukromý (podnikatelský) sektor: účetnictví států je analogické/srovnatelnější s účetnictvím podnikatelských subjektů	4	30.77%
Srozumitelné informace: údaje z reformovaného účetnictví jsou srozumitelnější	3	23.08%
Plnění mezinárodních závazků: plnění povinností vyplývajících ČR z jejího členství v EU a z ostatních mezinárodních závazků	3	23.08%
Podpora rozhodovacích procesů managementu: byly vytvořeny podmínky pro efektivní nakládání účetních jednotek s prostředky státu a jejich rozhodování	3	23.08%
Zlepšení operativního řízení: průběžné získávání informací nezbytných pro operativní ekonomické řízení států, rozhodování v reálnějším čase; možný vliv na nižší náklady na obsluhu státního dluhu a závazků států	3	23.08%
Elektronizace a digitalizace účetních záznamů: snížení administrativní náročnosti na vedení účetnictví	3	23.08%
Odstranění rozptýlenosti a duplicit evidencí: více informací je vedeno v účetnictví a ve výkazech účetních jednotek propojených s veřejnými rozpočty a majetkem států	3	23.08%
Podpora rozpočtových procesů: údaje sledované v účetnictví (pohledávky, závazky - rozvahové i podrozvahové; rezervy, časové rozlišení aj.) slouží sestavování rozpočtu (jsou využívány)	2	15.38%
Podpora sestavování závěrečných účtů: údaje z reformovaného účetnictví jsou využívány pro sestavení závěrečného účtu kapitoly a podkladů pro státní závěrečný účet	2	15.38%
Skládání účtů všeobecnému uživateli: každý občan a daňový poplatník (všeobecný uživatel) má možnost získat přístup ke komplexnějším ekonomickým údajům o činnosti států	1	7.69%
Kvalitnější fiskální prognózy: lepší odhady ohledně vývoje ekonomiky a ukazatelů za vládní sektor	1	7.69%
Aplikace nákladového účetnictví a controllingu: reformované účetnictví vytvořilo předpoklady pro aplikaci vhodného nákladového účetnictví a controllingu, pro stanovení vhodnějších normativů a klíčových ukazatelů	1	7.69%
Srovnatelnost údajů mezi státy: účetnictví států za ČR lze porovnat na údaje z účetnictví jiných států	0	0.00%
Podpora vnitřního kontrolního systému: vytvořeny podmínky pro komplexnější sledování operací, jejich průkazné zachycení a oběh informací	0	0.00%
Podpora externích kontrol (auditů): vytvořeny podmínky kvalitnější kontroly hospodaření a ověřování údajů	0	0.00%

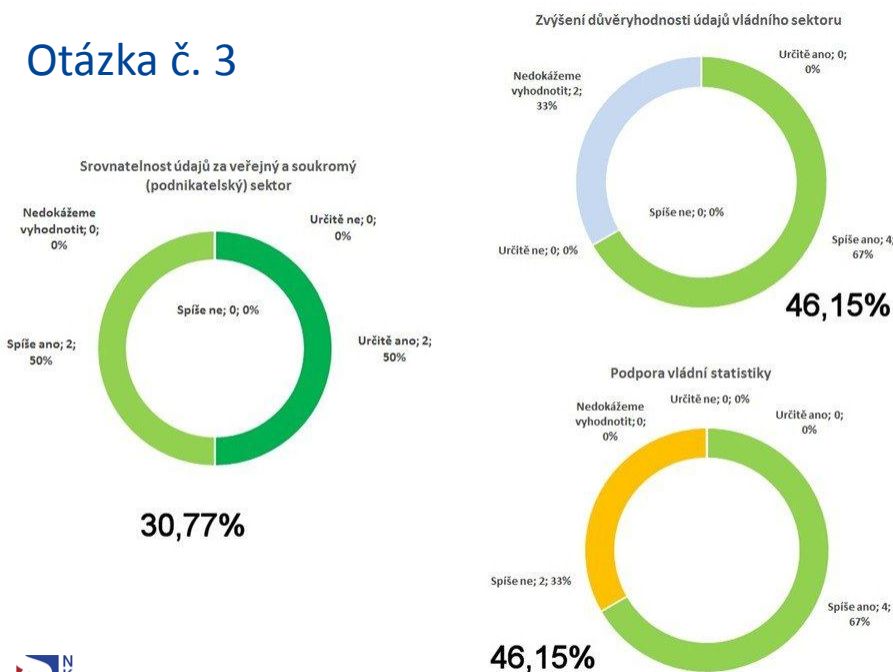
Otázka č. 3

5 nejdůležitějších přínosů reformy >30%

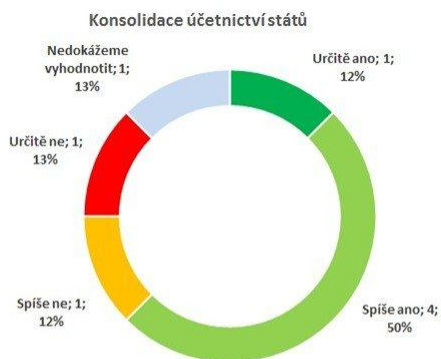
| 11 |

Otázka č. 3

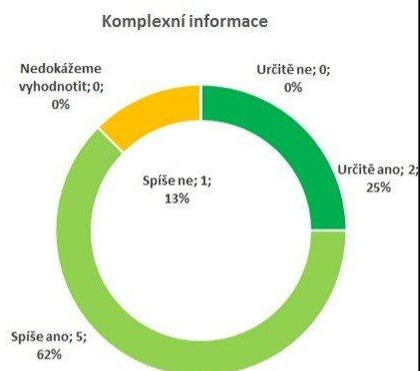

| 12 |

Otázka č. 3

61,54%

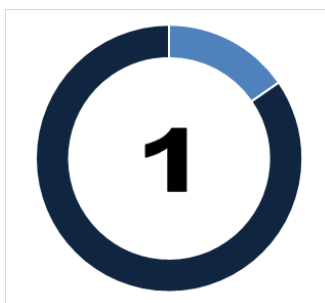
61,54%

| 13 |

Otázka č. 3

☑ Komentáře

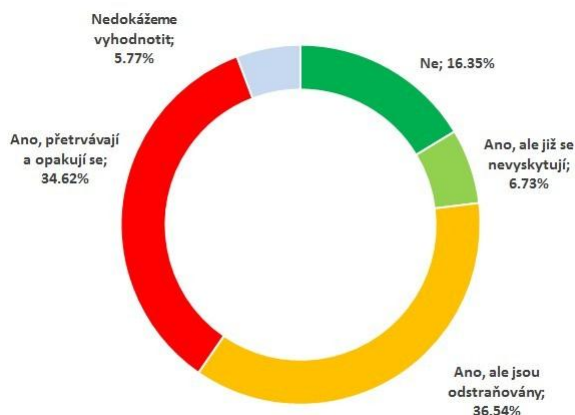
Nebyly odstraněny
duplicity ve vykazování
údajů.

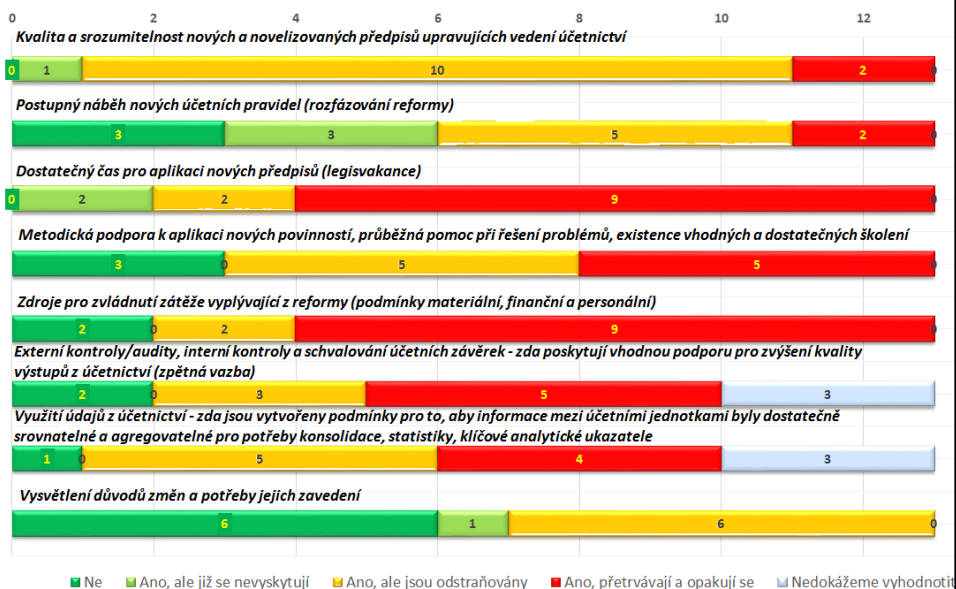
| 14 |

Otázka č. 4

- ✓ Vyskytovaly se v průběhu reformy významné problémy v následujících oblastech?
- ✓ 8 oblastí

Vyskytovaly se v průběhu reformy významné problémy v následujících oblastech?

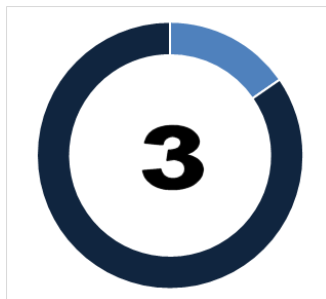

Otázka č. 4

✓ Komentáře

Úloha účetnictví je ve srovnání s rozpočtem v státní správě stále podceňována.

V oblasti kontroly je pozitivně hodnoceno např. schvalování účetních závěrek, které vede ke zvýšení kvality vykazovaných údajů.

V případě zdrojů pro zvládnutí zátěže vyplývající z reformy se účetní jednotka potýká hlavně s nedostatkem pracovníků.

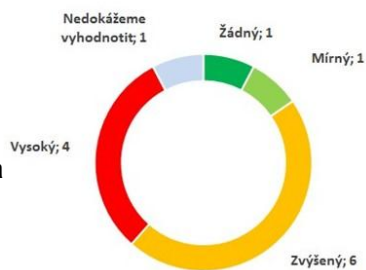

| 17 |

Otázka č. 5

- ✓ Uvedte, zda reforma představovala pro Vaši účetní jednotku nárůst nákladů v následujících oblastech, a v jaké míře, případně doplňte další oblast.

Nárůst počtu zaměstnanců či přesčasových hodin

Potřeba investic do ICT

Potřeba investic do kvality lidských zdrojů (školení, jiné kvalifikace)

| 18 |

Otázka č. 5

✓ Komentáře

Počet zaměstnanců zůstal stejný, neboť toto je vázáno na systemizaci danou státním rozpočtem. Zvýšení počtu přesčasových hodin bylo významné.

V případě první položky se nejedná o nárůst počtu zaměstnanců, ale pouze o nárůst přesčasových hodin.

Vzhledem k tomu, že reforma účetnictví státu probíhala v období, kdy docházelo k úsporným opatřením a v souvislosti s reformou účetnictví nebyl nikdy zvýšen počet systemizovaných pracovních míst, nebylo myslitelné, aby došlo k přijetí dalších pracovníků.

Mnohdy došlo k poklesu počtu zaměstnanců a nárůstu přesčasových hodin.

K bodu 1) se jedná o nárůst přesčasových hodin.

K vyčíslení nákladů rozsah reformy účetnictví státu navyšuje náklady při změnách ekonomického IS.

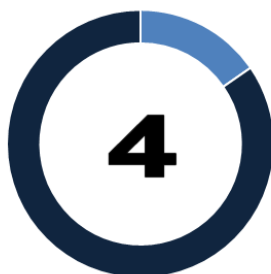

Otázka č. 5b

- ✓ Je-li to možné, peněžně vyčíslete či proveďte odhad nákladů (řádově), které u Vaší organizace nově vznikly na základě požadavků účetní reformy. Případnou částku uveďte s odkazem na čas (např. za 5 let, za poslední rok, ...)

Úpravy účetního systému (technické zhodnocení) za posledních 5 let investiční výdaje v jednotkách mil. Kč.

Ve mzdové oblasti cca 1 mil. Kč ročně, v oblasti ICT a lidských zdrojů jsou to statisíce ročně.

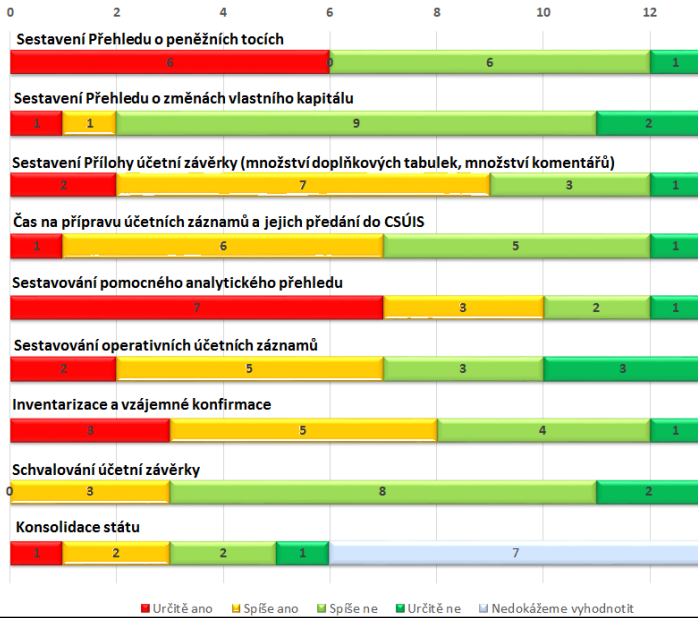
Za pět let - stovky milionů.

Za rok 2014 byly investice do ekonomického informačního systému (zkr. EKIS) související s legislativní úpravou v částce cca 1 mil. Kč pro celou kapitolu. Ostatní roky jsou taktéž v řádově milionů korun.

Otázka č. 6

- Uvedte, zda následující oblasti související s vedením účetnictví OSS považujete za významně problémové, případně doplňte další oblasti.

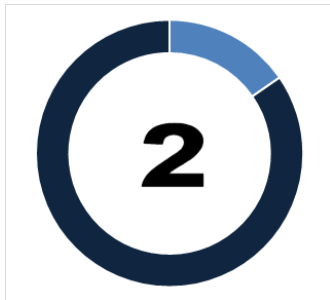

| 21 |

Otázka č. 6

Za další problémovou oblast považujeme účtování o transferech a emisních povolenkách

✓ Komentáře

Při konsolidaci států očekáváme komplikace spojené s její realizací od příštího roku.

Přehled o peněžních tocích nepovažujeme pro OSS za významný výkaz.

Operativní účetní záznamy považujeme za zcela nevyhovující, zejména v měsících prvního kvartálu. Dále operativní účetní záznamy neplní funkci, pro kterou byly vytvořeny.

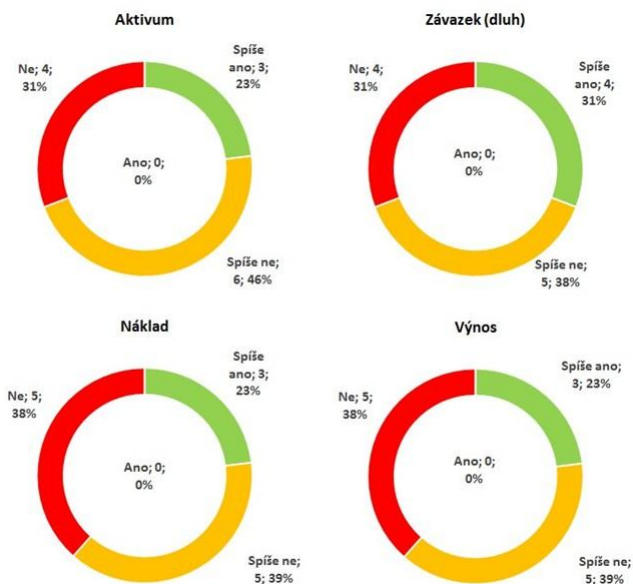
Rozsah Přílohy účetní závěrky sledujeme příliš rozsáhlý, navrhuje snížení rozsahu například odstraněním Přílohy č. 6 Přehled tvorby a použití fondu privatizace, Přílohy N Specifikace mzdových nákladů.

| 22 |

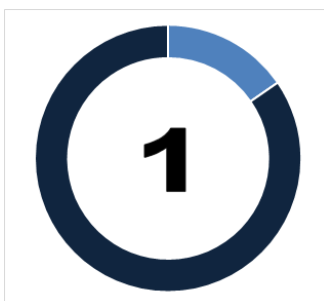
Otázka č. 7

- ✓ Postrádáte v účetních předpisech definici následujících pojmů?

Otázka č. 7

- ✓ Komentáře

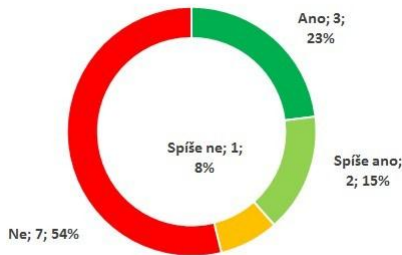

Definici závazků by bylo vhodné stanovit tak, aby bylo zřejmé, zda má či nemá být do této kategorie zahrnuto také jmění účetní jednotky. Vhodnou definicí by bylo možno zajistit, že jmění účetní jednotky by nemuselo být inventovaným účtem. Definice nákladů a výnosů je nezbytná za účelem rozlišení těchto položek od příjmů a výdajů z hlediska údajů, které mají být zahrnuty v části M. přílohy účetní závěrky. Na úrovni účetních jednotek je pak rozlišení těchto položek od sebe vzájemně značně problematické.

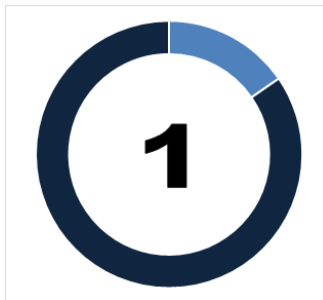
Otázka č. 8

- ✓ Jste obeznámeni s principem oceňování současnou hodnotou, tedy oceněním s využitím úrokové míry pro zohlednění tzv. časové hodnoty peněz?

Otázka č. 8

- ✓ Komentáře

V důsledku znalosti IPSAS.

Otázka č. 9

- ✓ Označte ty oblasti rozvahových, výsledkových a podrozvahových účtů, které jsou pro Vás významně problémové a při účtování a vykazování se s nimi nejvíce

	Datum uskutečnění účetního případu	Zatřídění případů na konkrétní účty dle účtové osnovy	Způsob ocenění a jeho úpravy (např. opravné položky)	Aplikace právních předpisů a účetních standardů - jejich nejasnost či neúplnost	Vyplnění v pomocném analytickém přehledu	Jiné (můžete specifikovat níže v poli "Komentář")
Dlouhodobý hmotný majetek	0	2	7	2	6	2
Dlouhodobý nehmotný majetek	1	4	8	2	5	2
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	2	2	0	1
Zásoby	0	1	1	0	2	0
Pohledávky	3	1	2	4	3	1
Závazky	2	1	1	3	2	1
Transfery	5	1	1	8	4	1
Časové rozlišení, dohadné účty	0	1	2	4	1	0
Vlastní zdroje	0	2	0	3	0	0
Fondy účetní jednotky	0	1	0	4	0	1
Výsledek hospodaření	0	0	0	0	0	0
Rezervy	2	0	4	3	0	0
Výnosy a náklady z činnosti	1	4	0	2	1	0
Výnosy a náklady z daní	0	0	0	1	0	0
Výnosy a náklady finanční	1	2	0	2	0	0
Podrozvahové účty	7	4	3	6	2	1

| 27 |

Otázka č. 9

- ✓ Komentáře 1/2

DHM - soubory majetku

DHM a DNM - odpisování po celou dobu užívání majetku

Pohledávky a závazky - v dosavadní legislativě není upraven postup při přebírání zůstatků účtů pohledávek a závazků v případě, že např. probíhá převod agendy z jedné účetní jednotky na druhou a s ní související převod pohledávek a závazků. Rovněž nejsou dostatečně upraveny postupy převzetí zůstatků v účetnictví nástupnickou organizací v případě zániku předchozí.

Fondy účetní jednotky- některé postupy účtování o fondech nejsou jednoznačné či neupravují některé případy. V rámci tvorby fondu reprodukce majetku ve výši výnosů z prodeje není zřejmé, zda je za zůstatkovou cenu považována zůstatková cena majetku před jeho přeceněním na reálnou hodnotu, či reálná hodnota, v jejíž výši je majetek vyřazován z účetnictví v okamžiku prodeje. Dále není zřejmé, z jakého důvodu se tvorba tohoto fondu ve výši odpisů nevztahuje na případy zachycované na účtu 543. V případě rezervního fondu příspěvkové organizace čerpaného na překlenutí časového nesouladu nákladů a výnosů je postup účtování upraven pouze pro prostředky zachycené na účtu 414, zdroj k tomuto účelu by však měl tvořit účet 413, použití účtu 414 je jiné.

Podrozvahové účty - vzhledem k množství evidovaných údajů je vykazování podrozvahových účtů v PAP značně problematické.

| 28 |

Otázka č. 9

✓ Komentáře 2/2

Specifický problém emisí povolenky.

Jedná se o vnitřní problém účetní jednotky, který si musí vyřešit sama.

Problémy způsobují četné legislativní změny a úpravy účetních předpisů.

Za významný problém považujeme ustanovení 5.2.5 v Českém účetním standardu 703, kdy Ministerstvo financí účtuje na stranu MD účtu 222 a na stranu D účtu 401. Tímto způsobem bude do budoucna uměle navyšován účet 401, tedy bude zkreslováno jmění účetní jednotky a rozhodně bude problematická komparace se soukromým (podnikatelským) sektorem.

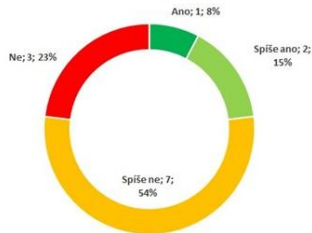

| 29 |

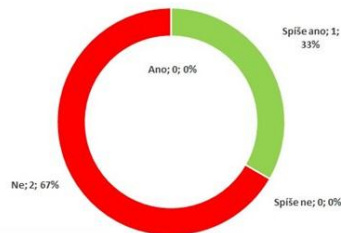
Otázka č. 10

✓ Jste obeznámeni s Mezinárodními účetními standardy pro veřejný sektor (IPSAS) a s vývojem Evropských účetních standardů pro veřejný sektor (EPSAS)?

Jste obeznámeni s Mezinárodními účetními standardy pro veřejný sektor (IPSAS)?

Je zavedení a aplikace IPSAS v ČR záležitostí realizovatelnou v době pěti let?

Jste informováni o vývoji Evropských účetních standardů pro veřejný sektor (EPSAS)?

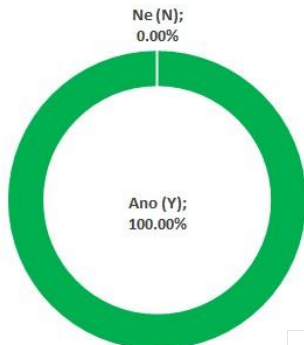

| 30 |

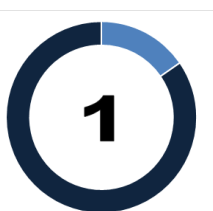
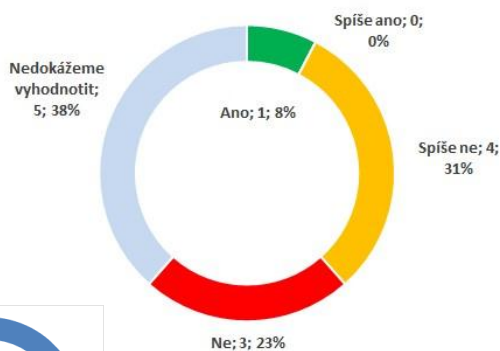
Otázka č. 11

- Informační portál Monitor (<http://monitor.statnipokladna.cz>)

Jste obeznámeni s existencí informačního portálu Monitor

Používají ve Vaší organizaci informační portál Monitor i jiní pracovníci než pracovníci odpovědní za účetnictví a rozpočet?

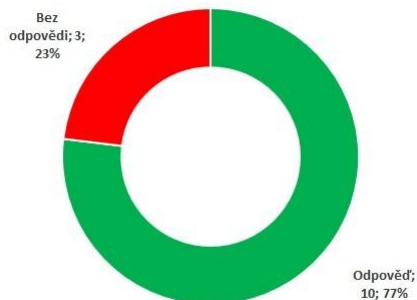
Např. pracovníci
controllingu

| 31 |

Otázka č. 12

- Uveďte svá případná doporučení pro efektivnější průběh reformy účetnictví státu, jaké změny byste přivítali:

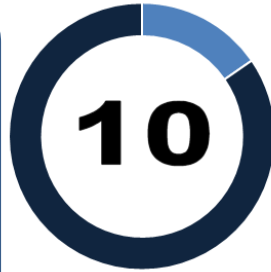
| 32 |

Otázka č. 12

✓ Komentáře 1/3

Doporučujeme přehodnotit, které údaje je nezbytné evidovat v účetnictví s ohledem na neustálý nárůst vykazovaných údajů. Bylo by také vhodné omezit duplicitní vykazování údajů. Dále bychom ocenili včasné vydávání právních předpisů tak, aby účetní jednotky měly dostatek časového prostoru na seznámení se s nimi a úpravu účetních systémů.

Více rozpracovat podrovnahu do legislativy i případných ČÚS.

Přivítali bychom, aby změn bylo co nejméně a reforma účetnictví státu byla ukončena a ponechána po nějaký čas bez dalších zásahů.

- 1) Obnovení nastavených struktur a organizace metodických pracovišť v rámci státní a veřejné správy;
- 2) Obnovení pracovních skupin v oblasti reformy účetnictví státu, coby poradních orgánů ministra financí;
- 3) Pro efektivnější průběh reformy navrhuje důslednější sjednocení pravidel a postupů účtování v rámci veřejné a státní správy.

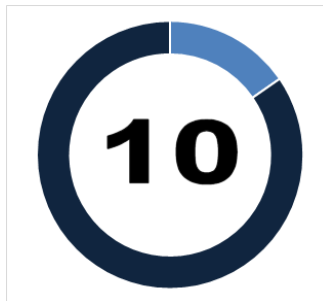

| 33 |

Otázka č. 12

✓ Komentáře 2/3

Posílit personálně a odborně na MF příslušné útvary, které reformu řídí např. odbor 54 .

Zastavení nárůstu administrativní náročnosti účetnictví a výkaznictví.

Vyzdvihnout více význam a úlohu účetnictví ve státní správě před rozpočtem a jeho čerpáním.

- 1) Prodloužení legisvakance;
- 2) Vydat kompletní sadu ČÚS, doplnit a precizovat obsahové vymezení položek účetní závěrky apod.;
- 3) Účinnější metodická podpora.

| 34 |

